

A Kúria a Dr. Horváth Béla Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Horváth Béla ügyvéd) által képviselt felperesnek, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Perképviseleti Főosztálya által képviselt Magyar Állam alperes ellen, kártalanítás megfizetése iránt, a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt, 1.P.91.934 /2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 56.Pf.631.858/2011/4. számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen, az alperes által 40. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, a 2012. október 10. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Megállapítja, hogy az állam viseli a le nem rótt 10.800 (Tízezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 1973-ban történt kórházi kezelése során vértranszfúziót kapott. Ezután 2005 októberében megállapították a Hepatitis C vírusfertőzöttségét. A felperesnél a vírus ez idő szerint súlyos májkárosodást nem okoz, nála mérsékelt májkárosodás állapítható meg, számottevő anyagcsere romlás nélkül. A felperes másodfokú elhízásban szenved, számára májkímélő diéta és a zsírszénhidrát, energiaszegény étrend megtartása indokolt, teljes alkoholtilalom mellett.

A felperes a módosított keresetében havi 30.000 forint járadék és ennek törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Követelését az egészségügyről szóló, korábban hatályban volt 1972. évi II. törvény 58. §-ának (3) és (4) bekezdésére, valamint a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdésére, a májkímélő diéta többletköltségeire alapította.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján, a felperesnek kellett bizonyítania, hogy számára a májkímélő diéta többletköltséggel jár, melynek azonban nem tudott eleget tenni. Utalt a perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményre és a szakkonzulensként véleményt nyilvánító dietetikusra, melynek alapján megállapította, hogy a felperesnek zsírban, fűszerben és szénhidrátban szegény, teljes értékű fehérjében pedig gazdag étrendet kell összeállítani, amely azonban többletköltséggel nem jár. Álláspontja szerint a tudomány jelen állása szerint nem létezik olyan étrend, illetve étrendkiegészítő, amely a májat megvédené. A májkímélő diéta olyan étrendi előírásokat tartalmaz, melyek megegyeznek az egészséges táplálkozás ajánlásaival, amelyhez képest ez okból többletköltséggel nem jár.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 855.000 forint lejárt járadékot és ennek 2009. január 1. napjától járó késedelmi kamatát, valamint 2011. június 10. napjától havonta előre 15.000 forint havi járadékot. Megállapította, hogy a bíróságnak - az elmúlt évtizedben lefolytatott perek százaiból - hivatalos tudomása van arról, hogy a Hepatitis C vírus fertőzöttség miatt májkímélő diétát kell tartania, amely többletköltséget okoz. Rámutatott, hogy a felperesnek éppen a súlyosabb következmény, a májat megtámadó konkrét betegség kialakulása érdekében kell rendszeres többletköltséggel járó diétát tartania. A dietetikus szakvéleményével szemben a felperes kezelőorvosának tanúvallomása is alátámasztotta, hogy a májkímélő diéta jelentős havi többletköltséggel jár. A bírói gyakorlat alapján szerzett tények alapján mérlegelésével havi 15.000 forintban határozta meg a járadék összegét, és 2006. augusztus 27. napjától kötelezte ennek megfizetésére az alperest annak késedelmi kamatával együtt.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú ítélet helybenhagyása iránt. Jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet azért törvénysértő, mert a másodfokú bíróság olyan köztudomású tényekre hivatkozott a döntése meghozatala során, amelyekről nem derült ki, hogy melyik perben, milyen szakvélemény alapján kerültek megfogalmazásra. Sérelmezte, hogy ezzel a másodfokú bíróság elzárta az alperest az ellenbizonyítás lehetőségétől. Hivatkozott a BH 2007.416. számú jogesetre, amely szerint az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabálysértés, ha a bíróság a korábbi perben hivatalos tudomására jutott tényeket a nélkül fogadja el valószínűnek, hogy arra a hivatalos tudomás forrását megjelölve a felek figyelmét erre felhívna. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében írt, a bizonyítékok

okszerű mérlegelésére vonatkozó szabályokat; okszerűtlen a jogerős ítélet, mert a másodfokú bíróság nem adta annak indokát, hogy a szakértői véleményt miért rekesztette ki a bizonyítékok sorából, emiatt a jogerős ítélet iratellenes is, és logikailag ellentmondásos a másodfokú bíróság ítélete, mert a felperes a májkímélő diéta többletköltségét nem tudta bizonyítani, de a bizonyítatlanság jogkövetkezményeit a másodfokú bíróság az alperes terhére értékelte.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

Az alperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést tartalmilag a bíróság hivatalos tudomásának a perbe történő jogszabályt sértő bevezetésében jelölte meg [Pp. 270. § (2) bekezdés]. Ezért a jogerős ítélet ebben a keretben volt felülbírálható [Pp. 275. § (2) bekezdés].

A perben nem vitás tényállás szerint a felperes 1973-ban, vakbélműtét során, Hepatitis C vírussal fertőződött, amellyel kapcsolatban az alperes kártalanítási kötelezettsége fennáll. A felperes ezt követően előállt egészségi állapotára az jellemző, hogy vírushordozó lett, akinek mája mérsékelten károsodott, anyagcsere funkciói számottevően nem romlottak, de szervezetéből a vírus kiirtása nem lehetséges és egész életében fennáll a lehetősége annak, hogy a vírus aktivizálódik. A felperes keresetében az ebből származó többletköltségei megtérítése iránt támasztott igényt az alperessel szemben, az alperes azonban ezek szükségességét vitatta.

A Pp. 164. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság valamilyen tényt valónak fogadjon el. A Pp. 3. § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy ennek esetleges sikertelenségét a perben a bizonyítás terhet viselő fél hátrányára kell figyelembe venni. Ezért a perben az összecszerűsége is kiterjedően a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a fent megjelölt egészségkárosodásával oki összefüggésben álló kára keletkezett.

A perben a felek között a felperes egészségkárosodásával összefüggő diéta indokoltságának a kérdésében bontakozott ki a jogvita, ezért helyesen járt el az első- és másodfokú bíróság, amikor ezt orvos-szakmai kérdésnek tekintette, amelynek megválaszolására igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be.

A kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, a felperes kezelőorvosának tanúvallomása pedig alátámasztotta, hogy a felperes számára a májkímélő diéta indokolt, a felperes tünetmentessége pedig nem jelent gyógyulást a Hepatitis C vírusfertőzésből, mert az

alkalmazott kezelések után is előfordulhat a lappangó vírusok aktivizálódása és a kórfolyamat újbóli elindulása. Ezen kifejezetten orvos-szakmai kérdésben az igazságügyi szakértői vélemény és a kezelőorvos vallomása egymással teljes összhangban állt, ezért helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor a jogerős ítéletet megalapozó tényként ezt elfogadta.

A felek között vitás volt azonban az is, hogy az orvosszakértő által szükségesnek tartott májkímélő diéta a felperes számára milyen többletköltséggel jár. A Kúria álláspontja szerint ez nem orvosszakértői, hanem közgazdasági szakkérdés. Ezért az orvosszakértői vélemény erre vonatkozó megállapításai - megfelelő szakmai kompetencia hiányában - nem minősülnek szakértői véleménnyel alátámasztott ténynek. Emiatt nem sértett jogszabályt a másodfokú bíróság, amikor azt a jogerős ítéletben figyelmen kívül hagyta. Elvileg annak sem volt eljárásjogi akadály, hogy a kérdést a másodfokú bíróság köztudomású, vagy a hivatalos tudomása alapján általa ismert tények alapján bírálja el.

Ugyanakkor megalapozottan hivatkozott felülvizsgálati kérelmében az alperes arra, hogy jogszabályt sértett a másodfokú bíróság, amikor a hivatalos tudomását megalapozó - más hasonló perek alapján rendelkezésre álló - adatokat és tényeket anélkül használta fel és fogadta el, hogy ezeket a felekkel ismertette volna és forrásukat a tárgyaláson a felek számára megjelölte volna.

Az ebből származó jogkövetkezmények meghatározása során a Kúria abból indult ki, hogy a Hepatitis C vírussal történt fertőződésből eredő vitákkal összefüggő jogalkalmazási kérdésekkel kapcsolatban, a Bírósági határozatokban számtalan iránymutató döntés került közzétételre (BH 2005.250., BH 2008.117., BH 2009.10.). Ezek közül a BH 2009.10. számú jogeset részletesen foglalkozik a májkímélő diéta szükségességével és költségkihatásával, valamint járadék következményével is. A Kúria álláspontja szerint mindezek a közzététel folytán mindkét peres fél számára ismertnek tekintendők. Emiatt a Kúria a másodfokú bíróságnak a hivatalos tudomás perbe történő bevezetésével összefüggő jogszabálysértését az adott esetben nem értékelte olyan súlyúnak, amely szükségessé tette volna a másodfokú eljárás megismétlését.

Ehelyett a Pp. 163. § (3) bekezdésére figyelemmel köztudomásúnak fogadta el azokat a tényeket, miszerint a májkímélő diéta alapját képező diétás táplálkozás olyan élelmiszer alapanyagokból - többek közt zsírszegény, főleg baromfi húsokból, zsírszegény tejtermékekből, valamint zöldség-gyümölcsökből - tevődik össze, amelyek az átlagos magyar élelmiszer alapanyagokhoz képest magasabb árfekvésűek. Ezért az erre alapított járadékigény összegét a másodfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörében eljárva, helyesen állapította meg.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelem érdemére kiható módon nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012.október 10.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k.
előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő
HM